

7. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–13. Ст. 88.

Кронівець Т.М.,

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Гнатенко М.О.,

здобувачка СВО магістр спеціальності Право Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Зростання частоти атак на державні сервери та персональні дані фізичних осіб, а також загрози організаційній безпеці, тобто крадіжки, пов'язані зі збільшенням поширення інформації через мережу, підвищили науковий і практичний інтерес до теми цього дослідження. Це пов'язано з тим, що в більшості розвинених країн право на захист персональних даних є одним з основоположних принципів громадянського суспільства і може слугувати основою для вдосконалення національного законодавства в цій сфері за умов наявності відповідних правових норм. Нова ера зростання загроз щодо викрадення персональних даних розпочалась із використання технологій штучного інтелекту [1, с.221].

Врахування розвитку зарубіжного законодавства у сфері захисту персональних даних має велике значення для сучасної України, оскільки в контексті європейської інтеграції наша держава потребує адаптації пріоритетних положень щодо захисту персональних даних до європейських та світових стандартів. Загалом європейське законодавство охоплює близько 20 загальноєвропейських конвенцій, директив та рекомендацій щодо захисту

персональних даних, а кожна країна ЄС видала власні базові нормативно-правові акти та прийняла спеціальне законодавство про персональні дані в різних сферах, включаючи медичну, статистичну, публічну, медіа та правоохоронну [2].

Одним із суттєвих викликів правовому співтовариству в сфері захисту приватності життя людини в цілому і персональних даних зокрема стало масове впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ) [3, с.295]. Фактично це повсякчасний, неконтрольований процес, обсяг якого не піддається вимірюванню. Правове регулювання ШІ започатковується але воно не встигає за правовою дійсністю. Відтак, одним із варіантів убезпечення даних є розробка внутрішніх політик конкретної установи чи організації із запровадженням настанов та рекомендацій з урахуванням вузькоспеціалізованої діяльності. У ньому повинні бути описані ключові ризики та проблеми, пов'язані з використанням ШІ, а також згруповані пропозиції щодо їх мінімізації, включено приклади потенційного ефективного використання.

Одним з прикладів створення такого комплаєнс інструменту є оприлюднення в Англії і Уельсі в грудні 2023 р. посібника для працівників судів щодо використання штучного інтелекту в судовій системі [4].

Зупинимось на основних аргументах пов'язаних із захистом персональних даних та використанням технологій ШІ в судовій сфері. Найперша настанова, що будь які публічні версії ШІ є відкритими за своєю сутністю тому не можуть використовуватись для обробки, збереження чи поширення приватної інформації. Будь-яке використання штучного інтелекту судовою владою або від її імені має відповідати загальному обов'язку судової влади захищати добросовісність при здійсненні правосуддя. Ці вказівки повинні застосовуватись до всіх осіб, які займають судові посади під керівництвом судді, їхніх помічників та інших працівників апарату суду. Перш ніж використовувати будь-які інструменти ШІ, необхідно переконатися, що є відповідне знання про їхні можливості та потенційні обмеження. Основними обмеженнями було виділено

наступне. По-перше публічні чат-боти ШІ надають технічно найбільш вірогідну комбінацію слів, однак це не означає правдивості чи точності цієї інформації.

По-друге, ШІ зручний для пошуку інформації, правдивість якої можна перевірити, однак є поганим способом проведення досліджень для пошуку нової інформації, яку не можливо перевірити. По-третє, якість будь-яких відповідей, які можна отримати, буде залежати від точності введення алгоритму дій при роботі із відповідним інструментом штучного інтелекту, зокрема від характеру підказок, які вводяться. Навіть за найкращих підказок надана інформація може бути неточною, неповною, оманливою або упередженою.

Наявність в посібнику заборон щодо поширення непублічної інформації, інформації, яка ще не є загальнодоступною, інформації яка є приватною або конфіденційною сприяє виробленню цифрової культури працівників суду і сприяє усвідомленому використанню інструментів ШІ. Важливим є наголошення на тому, що будь-яка інформація, яка вводиться в загальнодоступний чат-бот ШІ, має розглядатися як опублікована для всього світу.

Принцип дії ШІ полягає в тому, що поточні загальнодоступні чат-боти зі штучним інтелектом запам'ятовують кожне запитання, яке їм задає користувач, а також будь-яку іншу інформацію, яку в них додають. Потім ця інформація стає доступною для відповіді на запити інших користувачів. У результаті все, що вводиться в чат, неважливо від строків давності і достовірності інформації, може стати загальновідомим. Завжди варто вимикати історію чату в чат-ботах ШІ, якщо ця опція доступна. Наразі ця опція доступна в ChatGPT і Google Bard, але поки що недоступна в Bing Chat.

Необхідно мати на увазі, що деякі платформи штучного інтелекту, особливо якщо вони використовуються як додаток на смартфоні, можуть запитувати різні дозволи, які надають їм доступ до інформації на пристрої

користувача, за таких обставин варто відмовитися від усіх таких дозволів, і знайти альтернативні, більш безпечні додатки.

Інструменти ШІ в судовій сфері можуть використовуватись для створення шаблонів листів, меморандумів тощо; для узагальнення великих масивів тексту при умові що його достовірність можна перевірити, для створення презентацій, однак не рекомендується використовувати ШІ для проведення юридичних досліджень чи юридичного аналізу, оскільки вірогідність помилок, які не вдасться перевірити є поки що дуже значною.

Публічні оголошення про використання ШІ як інструменту для написання судових рішень звучать в зарубіжних медіа однак із аргументацією використовувати даний інструмент для генерування виключно перевіреної інформації, оскільки жодної відповідальності за написання ШІ не несе, всі ризики і вся відповідальність покладається на суддю, що використовує цей інструмент [5].

Таким чином, можна сказати, що за останні роки більшість європейських країн удосконалили базове законодавство про захист персональних даних, створивши передумови для розвитку вільного обміну інформацією та гармонізації національного законодавства з правом ЄС. Незважаючи на відмінності в законодавстві, всі закони про захист персональних даних ґрунтуються на одних і тих же базових принципах, які залишилися незмінними до сьогодні, однак, масове поширення технологій штучного інтелекту призводить до необхідності оновлення законодавчої бази, уніфікацію правових дефініцій, запровадження відповідальності за використання ШІ, якщо воно призвело до порушень прав людини [6, с.23]. Тому дане питання варте уваги дослідників, зокрема щодо вироблення правил і стандартів використання ШІ в різних сферах життя з метою мінімізувати ризики та навчити працівників етичному використанню ШІ.

Список використаних джерел:

1. Кібербезпека в інформаційному суспільстві: Інформаційно-аналітичний дайджест / відп. ред. О.Довгань; упоряд. О.Довгань, Л.Литвинова, С.Дорогих; Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України»; Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. К., 2023. №9 (вересень) . 351 с.
2. Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних. К.: К.І.С., 2020. 432 с.
3. Кронівець Т. М., Тимошенко Є. А. «Правові аспекти захисту приватності життя людини в контексті використання штучного інтелекту». Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №12. С.295-297.
4. Courts and Tribunals Judiciary. Artificial Intelligence. Guidance for Judicial Office Holders. 12 December 2023. 8 p.
5. Gareth Corfield. British judge uses ‘jolly useful’ ChatGPT to write ruling. 14 September 2023 URL: <https://www.telegraph.co.uk/business/2023/09/14/british-judge-uses-jolly-useful-chatgpt-to-write-ruling/>
6. Кронівець Т. М., Тимошенко Є. А. «Правові та ціннісні особливості феномену штучного інтелекту як елемента правової дійсності». Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. 2022. № 2. С.21-24.

Оверковський К. В.,

доктор філософії в галузі права, адвокат

ДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У контексті обліку інтелектуальної (промислової) власності, який становить важливий елемент належного захисту підприємства, виникає необхідність впровадження національних механізмів забезпечення прав людини.